

ONTWERPBESCHIKKING

Waterwet – vergunning drinkwatervoorziening

Aanvrager	Vitens N.V.
Aangevraagde activiteiten :	Wijziging winvergunning Espelose Broek
Datum ontvangst aanvraag :	07.07.2021
Locatie :	winning Espelose Broek, gemeente Rijssen-Holtén
Datum beschikking :	31.03.2022
Kenmerk :	D2022-03-001594
Zaaknummer :	2021-005290

Deze ontwerpbeschikking is als volgt opgebouwd:

A.	ONTWERPBESLUIT WATERWETVERGUNNING	3
A.1	Aanvraag	3
A.2	Ontwerpbesluit	3
A.3	Ondertekening en verzending	4
A.4	Niet mee eens?	5
B.	VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT	6
B.1	Algemeen	6
B.2	Metten en vastleggen van de onttrokken hoeveelheid grondwater	6
B.3	Metten en vastleggen van de freatische grondwaterstanden en/of stijghoogten	6
B.4	Wateraanvoerplan	7
B.5	Vermindering van de te onttrekken hoeveelheid	7
B.6	Beëindiging van de winning	7
C.	OVERWEGINGEN BIJ HET VOORGENOMEN BESLUIT	9
C.1	PROCEDURELE OVERWEGINGEN	9
C.1.1	Vergunningaanvraag	9
C.1.2	Volledigheid van de aanvraag	9
C.1.3	Procedure	9
C.1.4	Adviezen	9
C.2	INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	9
C.2.1	Inleiding	9
C.2.2	De aanvraag	10
C.2.3	Uitvoering en gevolgen	12
C.2.4	Monitoring	14
C.2.5	Overwegingen	15
D.	SLOTCONCLUSIE	15

BIJLAGE 1   Het nieuwe peilbuizenmeetnet

A. ONTWERPBESLUIT WATERWETVERGUNNING

A.1 Aanvraag

Wij hebben op 7 juli 2021 een aanvraag¹ ontvangen van Vitens N.V. (hierna: Vitens) voor wijziging en actualisatie van de vigerende vergunning² voor de grondwateronttrekking Espelose Broek in de gemeente Rijssen-Holten. De aanvraag betreft de toevoeging van één kadastraal perceel aan de vergunning waarop grondwater onttrokken mag worden en actualisatie van een aantal voorschriften. De totale vergunde hoeveelheid blijft 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar en wijzigt niet.

Voorgeschiedenis

De Minister van Volksgezondheid, Milieubeheer en Ruimtelijke Ordening heeft op 16 april 1985 vergunning verleend aan Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. voor een grondwateronttrekking in het Espelose Broek te Holten. Deze rechtsvoorganger van Vitens werd vergunning verleend voor een onttrekking tot ten hoogste 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar. Nadien is deze vergunning drie keer door ons college gewijzigd met betrekking tot de kadastrale percelen waar het water mag worden onttrokken, namelijk in 2009, 2013 en 2017. Bij de eerste wijziging in 2009 zijn ook de aan de vergunning verbonden voorschriften geactualiseerd. Deze wijzigingen van de vergunning hadden geen betrekking op de vergunde hoeveelheid, die is steeds gelijk gebleven op maximaal 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar.

Voornemen tot wijziging vergunning

Wij zijn van plan om de vergunning met betrekking tot het toevoegen van een kadastraal perceel volgens de aanvraag te wijzigen. Daarbij maken wij van de gelegenheid gebruik om, in overleg met Vitens, de aan de vergunning verbonden voorschriften te actualiseren.

In deze beschikking gaan wij in op ons voorgenomen besluit en de overwegingen.

A.2 Ontwerpbesluit

Wij zijn voornemens te besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze vergunning en gelet op het bepaalde in de Waterwet, de Provinciewet, de Algemene wet bestuursrecht, en de Omgevingsverordening Overijssel 2017:

- I. Tot toevoeging van het kadastrale perceel Holten G 991 aan de in ons besluit van 7 juli 2017, onder kenmerk 2017/0271782, genoemde kadastrale percelen waar de grondwateronttrekking mag worden verricht.
De onttrekking mag plaatsvinden op de percelen die bekend staan als Rijssen-Holten, sectie G, nummers 343, 381, 395, 407, 409, 413, 415, 419, 421, 604, 606, 608, 610, 611, 624, 648, 703, 704, 706, 785, 788, 796, 797, 798, 901, 903, 991 en Diepenveen, sectie F, nummer 2782 tot een hoeveelheid van
  - 950 m³ per uur;
  - 22.500 m³ per etmaal;
  - 450.000 m³ per maand;
  - 4.500.000 m³ per jaar.

---

¹ ons kenmerk 2021-08-000736

² Ministerie van Volksgezondheid, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer: kenmerk 0715411 DGMH/D, d.d. 16 april 1985

³ ons kenmerk 2021-08-000741

⁴ ons kenmerk 2021-07-002244

⁵ ons kenmerk 2021-07-002241

⁶ ons kenmerk 2021-07-004948

⁷ ons kenmerk 2021-07-003867

⁸ ons kenmerk 2021-07-002242

- II. Dat de volgende stukken onderdeel uitmaken van dit besluit:
- Een ingediende aanvraag, en een publiceerbare aanvraag³, aanvraagformulier (OLO aanvraagnummer 6162605);
  - Vitens: Een toelichting bij de aanvraag 'Wijziging winvergunning Espelosebroek', kenmerk 2021/044 AMT-OV/EdJ, d.d. 26 april 2021⁴.
Bijlagen: twee kadastrale kaarten van de percelen waar de pompputten van de winning zich bevinden;
  - Tauw: Notitie hydrologische berekeningen Espelosebroek, kenmerk N001-1280162VVK-V02-efm-NL, d.d. 21 mei 2021⁵;
  - Tauw: Notitie hydrologische berekeningen Espelosebroek, kenmerk N001-1280162VVK-V03-ssc-NL, d.d. 16 juni mei 2021⁶;
  - Tauw: Evaluatie wateraanvoerplan Espelosebroek, kenmerk R002-1276098BMP-V02-hme-NL, d.d. 27 maart 2022⁷;
  - Vitens: tabel met overzicht van de pompputten van drinkwaterwinning Espelose Broek⁸;
- III. De aan de vergunning van 10 december 2009, met kenmerk 2009/0101725, verbonden voorschriften worden gewijzigd door deze in te trekken en te vervangen door de aan deze beschikking verbonden voorschriften.
- IV. Aan deze beschikking de voorschriften te verbinden die zijn opgenomen in deel *B. Voorschriften bij het besluit*.

A.3 Ondertekening en verzending

Een exemplaar van dit ontwerpbesluit hebben wij verzonden aan:

- a. Vitens N.V., t.a.v. [REDACTED], Postbus 1205, 8001 BE ZWOLLE;
- b. Burgemeester en Wethouders van Rijssen-Holten, Postbus 244, 7460 AE RIJSSEN;
- c. Het dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta, Postbus 60, 8000 AB ZWOLLE.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

A.4 Niet mee eens?

Op dit besluit is de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing

Dit betekent dat eerst een ontwerpbesluit wordt voorbereid, voordat GS een definitief besluit nemen. Het ontwerpbesluit ligt gedurende 6 weken ter inzage en gedurende die termijn kan iedereen zienswijzen naar voren brengen.

Wilt u reageren op het ontwerpbesluit?

Bent u het niet eens met ons voorgenomen besluit? Dan kunt u een zienswijze indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel.

Uw zienswijze is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

- U zegt op welk voorgenomen besluit uw zienswijze betrekking heeft.
- U vermeldt in uw zienswijze welke opmerkingen u heeft bij het ontwerpbesluit.
- U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw zienswijze.
- U stuurt de zienswijze op tijd. Op ons voorgenomen besluit staat in welke periode het ter inzage is gelegd. U stuurt ons binnen deze periode uw zienswijze.

Uw zienswijze kunt u schriftelijk verzenden.

U stuurt de zienswijze naar: Provincie Overijssel, team vergunningen, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

In ons definitieve besluit leest u meer over het instellen van beroep.

B. VOORSCHRIFTEN BIJ HET BESLUIT

B.1 Algemeen

1. De aanvraag voor deze vergunning en de daarbij behorende tekeningen, overige bijlagen en aanvullende gegevens maken deel uit van deze vergunning. De inrichting moet in overeenstemming zijn met de bij deze vergunning behorende gegevens en tekeningen, tenzij in de voorschriften anders wordt bepaald.
2. Het grondwater mag worden onttrokken uit het watervoerende pakket tot een diepte van maximaal 80 meter beneden maaiveld.
3. De vergunninghouder draagt er zorg voor dat de vergunning of een afschrift daarvan berust bij diegene die binnen het bedrijf verantwoordelijk is voor de waterwinning. Op verzoek van een controlerende ambtenaar dient deze persoon de vergunning en de onder voorschriften B.2.3, B.3.4, B.3.5 en B.3.9 genoemde ikingen, meetstaten/waarnemingen te kunnen overleggen.
4. Als een winput buiten gebruik wordt gesteld dient het boorgat binnen drie maanden te worden gedicht, tenzij deze winput na goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Overijssel voor een ander doel wordt bestemd.
5. Bij het dichten van de put dient het oorspronkelijke bodemprofiel zo goed mogelijk te worden hersteld, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat oorspronkelijk gescheiden watervoerende pakketten door een weerstandbiedende laag gescheiden blijven. Hierbij moeten de richtlijnen worden gevolgd van de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) volgens het dan geldende SIKB protocol 2101, Mechanisch boren.
6. Indien winputten moeten worden vervangen, dient dit vooraf ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten te worden gemeld. Als de afstand tussen de oude en de nieuwe put groter is dan 10 meter, en/of de filterstelling wijzigt, dient bij de melding een rapport met de effecten van deze wijziging te worden bijgevoegd.
7. De vergunninghouder dient ervoor te zorgen dat nieuwe winputten binnen vier weken worden opgenomen in de Basis Registratie Ondergrond (of opvolger).

B.2 Meten en vastleggen van de onttrokken hoeveelheid grondwater

1. De vergunninghouder zorgt ervoor dat de onttrokken hoeveelheid grondwater te minste dagelijks wordt gemeten en geregistreerd.
2. De onttrokken hoeveelheid grondwater wordt zodanig gemeten dat het meetresultaat niet meer dan vijf procent afwijkt van de werkelijk onttrokken hoeveelheid.
3. De onder B.2.1 genoemde meetresultaten dienen ten minste maandelijks te worden geregistreerd op een meetstaat.
4. Bij vervangen of resetten van een meetinstrument wordt zowel de eindstand van het oude meetinstrument als de beginstand van het nieuwe meetinstrument geregistreerd.
5. Op de meetstaat wordt, onder opgave van de datum, eveneens melding gemaakt van voorvallen, die van invloed kunnen zijn op de meting.
6. De meetstaten worden minstens vijf jaar voor Gedeputeerde Staten van Overijssel beschikbaar gehouden.
7. Aan het eind van ieder jaar dienen de geregistreerde hoeveelheden grondwater te worden ingevuld op een door de provincie Overijssel vastgesteld registratieformulier.
8. Vóór 31 januari van het opvolgende jaar dient het formulier naar Gedeputeerde Staten van Overijssel gezonden te worden.

B.3 Meten en vastleggen van de freatische grondwaterstanden en/of stijghoogten

1. De vergunninghouder handhaaft of richt het bestaande waarnemingsnet in volgens bijlage 1 van dit besluit. Hierbij moeten de richtlijnen worden gevolgd van het geldende SIKB protocol 2100, Mechanisch boren.
2. Na het inrichten van het onder voorschrift B.3.1 genoemde waarnemingsnet zorgt de vergunninghouder binnen vier weken voor opname van de peilbuizen in de Basis Registratie Ondergrond (BRO), volgens de eisen van de BRO (of opvolger). Deze opname dient te worden gemeld aan Gedeputeerde Staten van Overijssel.

3. De vergunninghouder zorgt dat de stijghoogte en/of grondwaterstand wordt waargenomen in de peilbuizen volgens het in het monitoringsplan opgenomen waarnemingsnet. De metingen dienen in ieder geval te worden verricht op de 14e en 28e van elke maand, dan wel indien deze dagen op een zaterdag vallen op de daaraan voorafgaande werkdag en indien op een zon- of feestdag op de eerstvolgende werkdag.
4. De onder voorschrift B.3.4 en B.3.5 bedoelde waarnemingen dienen per kwartaal te worden toegevoegd aan de BRO, volgens het meest recente QC protocol voor kwaliteitscontrole. Indien de BRO niet meer optreedt als landelijke databeheerder dienen de gegevens naar zijn rechtsopvolger gestuurd te worden.
5. De vergunninghouder zorgt voor de instandhouding van de onder voorschrift B.3.1 genoemde meetpunten, zodat de betrouwbaarheid en continuïteit van de waarnemingen gewaarborgd blijft. Dit houdt onder andere in dat:
  - incidentele schades dienen te worden hersteld;
  - ten minste 1 keer per 8 jaar de filters worden afgepompt en schoongemaakt
  - ten minste 1 keer per 10 jaar de meetpunten worden gewaterpast.
 Het eventuele schadeherstel en schoonmaken van de meetpunten dient te worden toegevoegd aan de BRO, evenals de resultaten van de waterpassingen.
6. Als een peilbuis van het voor deze vergunning aanwezige waarnemingsnet niet meer wordt waargenomen, dient deze peilbuis binnen een maand na de laatste meting te worden gedempt. Hierbij moeten de richtlijnen worden gevolgd van het dan geldende SIKB protocol 2101, Mechanisch boren.
7. Wijzigingen aan grondwatermonitoringsputten of aan het grondwatermonitoringsnet dienen te worden verwerkt in de BRO, binnen de daarbij onderling overeengekomen termijn en volgens de eisen van de BRO.
8. Op een goed gemotiveerd schriftelijk voorstel van de vergunninghouder kan door of namens Gedeputeerde Staten van Overijssel goedkeuring gegeven worden voor wijziging van het waarnemingsnet. De goedkeuring kan alleen plaatsvinden als deze wijziging geen gevolgen heeft voor de monitoring van de winning en belangen van derden dus niet worden geschaad.

B.4 Wateraanvoerplan

1. De vergunninghouder dient er zorg voor te dragen dat, ter compensatie van de verlaging van de stijghoogte van het water in het eerste watervoerende pakket, water in de bodem wordt gebracht. Dit wateraanvoerplan Espelose Broek dient dusdanig te zijn dat de gevolgen van de winning voor de andere bij het grondwater betrokken belangen gecompenseerd worden, zo goed als redelijkerwijs mogelijk is.
2. In 2028 dient de vergunninghouder een evaluatie uit te voeren van de effecten van de waterwinning en de wateraanvoer op de grondwaterstand. Ook de gevolgen hiervan voor de landbouw dienen in beeld te worden gebracht. Deze evaluatie dient te worden uitgevoerd in overleg met waterschap Drents Overijsselse Delta, de werkgroep Water Espelose Broek en Gedeputeerde Staten van Overijssel.

B.5 Vermindering van de te onttrekken hoeveelheid

1. Als de te onttrekken hoeveelheid langdurig (meer dan 1 jaar) met meer dan 30 % van de per jaar vergunde hoeveelheid wordt verminderd, dient dit ten minste twee jaar van tevoren gemeld te worden aan Gedeputeerde Staten van Overijssel. Dit voorschrift geldt niet in noodsituaties.
2. Bij de melding zorgt de vergunninghouder voor een actueel grondwatermodel waarmee de hydrologische effecten van de vermindering van de winning kunnen worden berekend. Dit grondwatermodel wordt aan Gedeputeerde Staten, inclusief een geohydrologische beschrijving van het model (handleiding), ter beschikking gesteld

B.6 Beëindiging van de winning

1. Het voornemen tot sluiting van de winning dient minimaal twee jaar voor sluiting van de winning schriftelijk gemeld te worden aan Gedeputeerde Staten van Overijssel.
2. Bij de melding zorgt de vergunninghouder voor een actueel grondwatermodel waarmee de hydrologische effecten van de beëindiging van de winning kunnen worden berekend.

Dit grondwatermodel wordt aan Gedeputeerde Staten, inclusief een geohydrologische beschrijving van het model (handleiding), ter beschikking gesteld.

3. De metingen zoals voorgeschreven in voorschrift B.3.5, dienen tot en met twaalf maanden na het staken van de grondwateronttrekking te worden uitgevoerd.
4. Binnen drie maanden na het beëindigen van de metingen zoals voorgeschreven in voorschrift B.3.5 dienen deze per peilbuis in een document te worden verzameld. Dit document dient naar Gedeputeerde Staten van Overijssel te worden gezonden.

C. OVERWEGINGEN BIJ HET VOORGENOMEN BESLUIT

C.1 PROCEDURELE OVERWEGINGEN

C.1.1 Vergunningaanvraag

Wij hebben op 7 juli 2021 een aanvraag ontvangen van Vitens voor wijziging en actualisatie van de vigerende vergunning voor de grondwateronttrekking Espelose Broek in de gemeente Rijssen-Holten. De aanvraag betreft:

- Het toevoegen van het kadastrale perceel Holten G 991 aan de vergunning;
- Het aantal en het maximale debiet van de winputten op de al vergunde kadastrale percelen;
- Wijziging van een aantal voorschriften die aan de vergunning zijn verbonden.

Vitens vraagt ook om een wijziging van de Omgevingsverordening met betrekking tot de percelen die zijn aangewezen als waterwingebied. Wij zijn van plan om de verordening op dit punt te wijzigen. Wegens het nauwe raakvlak met deze vergunning zullen wij in dit besluit ingaan op deze wijziging.

C.1.2 Volledigheid van de aanvraag

Na ontvangst van de aanvraag hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

C.1.3 Procedure

Volgens artikel 6.16 van de Waterwet moet de beslissing op een aanvraag om een vergunning als bedoeld in artikel 6.4, eerste lid, onder b, van de Waterwet worden genomen volgens de procedure die is geregeld in de afdelingen 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (de uniforme openbare voorbereidingsprocedure) en 13.2 van de Wet Milieubeheer.

C.1.4 Adviezen

Wij hebben Burgemeester en Wethouders van gemeente Rijssen-Holten en het dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen met betrekking tot de aanvraag. Wij hebben echter geen advies ontvangen van de gemeente of het waterschap.

C.2 INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

C.2.1 Inleiding

Historie

De Minister van Volksgezondheid, Milieubeheer en Ruimtelijke Ordening heeft op 16 april 1985 vergunning verleend aan Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. voor een grondwateronttrekking in het Espelose Broek te Holten. Deze rechtsvoorganger van Vitens werd vergunning verleend voor een onttrekking tot ten hoogste 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar.

Deze vergunning is vervolgens drie keer door ons college gewijzigd met betrekking tot de kadastrale percelen waar het water mag worden onttrokken en de inrichting van het puttenveld:

- Op 10 december 2009, met ons kenmerk 2009/0101725;
- Op 6 februari 2013, met ons kenmerk 2013/0034958;
- Op 7 juli 2017, met ons kenmerk 2017/0271782.

Bij de wijziging van 10 december 2009 zijn ook de aan de vergunning verbonden voorschriften geactualiseerd. Deze wijzigingen van de vergunning hadden geen betrekking op de vergunde hoeveelheid, die is steeds gelijk gebleven op maximaal 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar.

De drinkwaterwinning Espelose Broek kenmerkt zich namelijk door een snelle verstopping van de winputten, door een bodemopbouw met veel kleine deeltjes. Deze verstopping kan worden vertraagd door de putten niet continue te belasten, maar dagelijks rusttijd te geven. Hiertoe is het aantal putten waarmee grondwater wordt onttrokken de afgelopen jaren stapsgewijs uitgebreid van 17 naar 24 putten, met een maximale capaciteit van 60 m³ per uur. Ondanks de toename van het aantal winputten bleef de maximaal te onttrekken hoeveelheid 4,5 miljoen m³ per jaar.

C.2.2 De aanvraag

Aanleiding

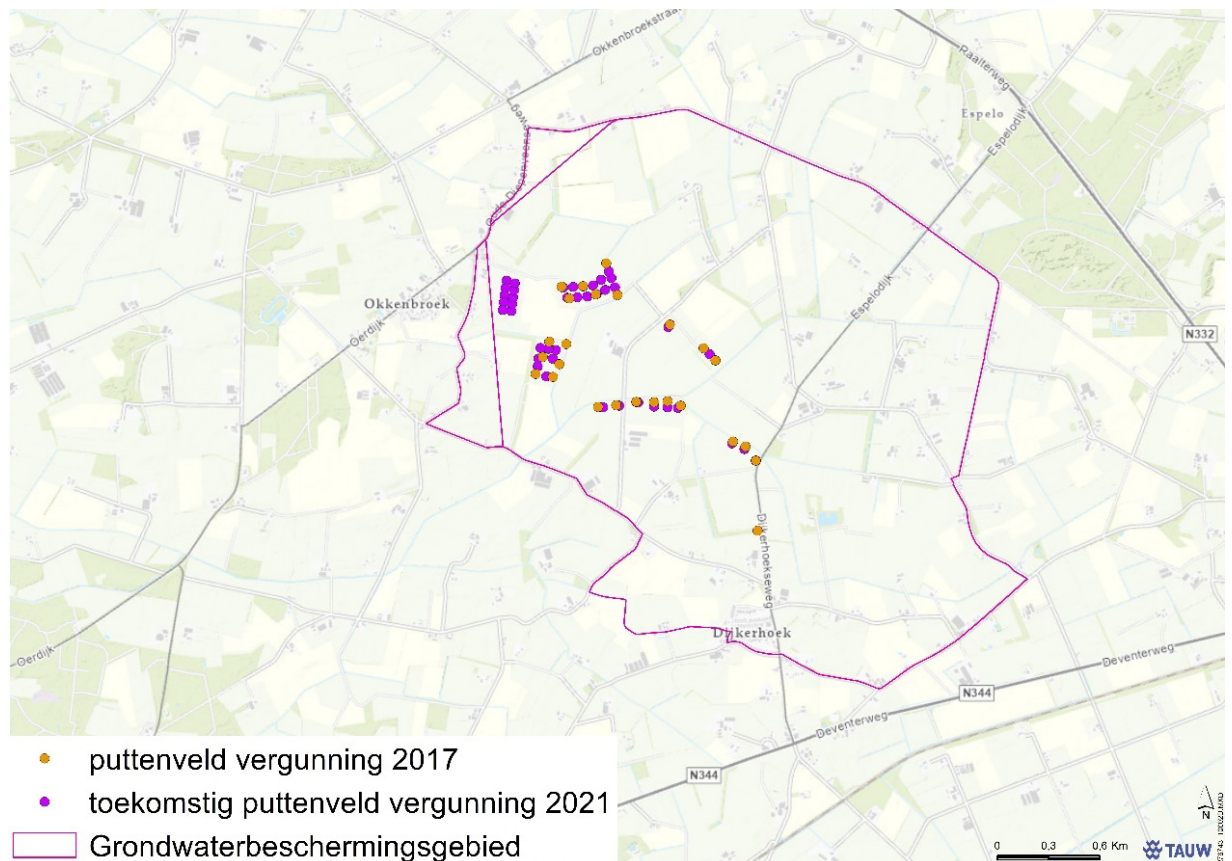
Door de bovengenoemde eerdere uitbreiding van het puttenveld worden de putten minder belast. Desondanks zijn er nog steeds problemen met putverstopping. Vitens is daarom van plan om een nieuw winconcept toe te gaan passen. Hierbij zullen in de waterwingebieden extra putten worden geplaatst, zodat de capaciteit van deze putten kan worden verkleind naar gemiddeld 20 m³ per uur. Ook heeft Vitens het perceel dat kadastraal bekend is als Holten, sectie G, nr. 991 aangekocht met de bedoeling om hier 10 putten op te plaatsen. Er wordt vergunning gevraagd voor de herverdeling van de putten op de al vergunde percelen en de plaatsing van de 10 putten op het nieuwe perceel. Net als bij eerdere wijzingen van de vergunning blijft hierbij de totale capaciteit gelijk aan 4,5 miljoen m³ grondwater per jaar.

Wijziging voorschriften

Tevens stelt Vitens voor een aantal vergunningsvoorschriften te wijzigen zodat deze beter aansluiten op de toekomstige werkwijze van het bedrijf. Voor de overzichtelijkheid vraagt Vitens ook om één nieuwe integrale vergunning, waarin alle wijzigingen van de vigerende vergunning 2009/0101725 zijn verwoord.

Het nieuwe puttenveld

De onderstaande figuur geeft een beeld van het huidige puttenveld en het puttenveld waarvoor nu vergunning wordt gevraagd.

Figuur 1. Het huidige en nieuwe puttenveld van Espelose Broek

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de huidige en toekomstige kadastrale percelen waarop winputten van de winning Espelose Broek zijn of zullen worden geplaatst.

Huidige vergunning			Aanvraag vergunning			Opmerkingen
Gemeente	sectie	Perceelnummer	gemeente	Sectie	Perceelnummer	
Holten	G	343	Holten	G	343	
Holten	G	381	Holten	G	381	
Holten	G	395	Holten	G	395	
Holten	G	407	Holten	G	407	
Holten	G	409	Holten	G	409	
Holten	G	413	Holten	G	413	
Holten	G	415	Holten	G	415	
Holten	G	419	Holten	G	419	
Holten	G	421	Holten	G	421	
Holten	G	604	Holten	G	604	
Holten	G	606	Holten	G	606	
Holten	G	608	Holten	G	608	
Holten	G	610	Holten	G	610	
Holten	G	611	Holten	G	611	
Holten	G	624	Holten	G	624	
Holten	G	648	Holten	G	648	
Holten	G	703	Holten	G	703	
Holten	G	704	Holten	G	704	
Holten	G	706	Holten	G	706	
Holten	G	785	Holten	G	785	
Holten	G	788	Holten	G	788	
Holten	G	796	Holten	G	796	
Holten	G	797	Holten	G	797	
Holten	G	798	Holten	G	798	
Holten	G	901	Holten	G	901	
Holten	G	903	Holten	G	903	
			Holten	G	991	nieuw
Diepenveen	F	2782	Diepenveen	F	2782	

Tabel 1. Kadastrale percelen drinkwaterwinning Espelose Broek.

Wijziging Omgevingsverordening

Het aangekochte kadastrale perceel Holten G 991 zal worden aangewezen als waterwingebied, zoals alle percelen waarop onttrekkingsputten worden gerealiseerd ten bate van de openbare drinkwaterwinning. Deze aanwijzing verloopt via een aparte procedure tot wijziging van onze Omgevingsverordening Overijssel, als onderdeel van een jaarlijkse actualisatie. Deze wijziging loopt daardoor niet gelijktijdig met onderhavige procedure, maar zal navolgend zijn. Dan zal niet alleen het genoemde perceel worden aangewezen. Op verzoek van Vitens zullen dan ook een aantal (delen van) andere percelen worden aangewezen als waterwingebied, terwijl acht percelen juist kunnen vervallen. Het blijkt dat hier de vergunde percelen, de aangewezen waterwingebieden en de gronden in eigendom van Vitens niet goed overeenkomen. Vitens wil daarom graag een correctie van de beschermingszone waterwingebied, zodat deze grotendeels beperkt wordt tot de percelen in bezit van Vitens. Het gaat om de volgende wijzigingen:

- Het waterwingebied van de percelen Holten G383, G412 gedeeltelijk, G417 gedeeltelijk, G423 gedeeltelijk, G682, G701, G825 gedeeltelijk en Diepenveen F2930 kan worden opgeheven.
- De percelen Holten G343, G796, G797, G798 en Diepenveen F2782 zouden de bescherming waterwingebied moeten krijgen;
- De percelen Holten G409, G413 en G415 moeten geheel als waterwingebied worden aangewezen, in plaats van gedeeltelijk;

C.2.3 Uitvoering en gevolgen

Gebiedsbeschrijving

De winning Espelose Broek is gelegen ten westen van de Holterberg tussen Dijkerhoek en Okkenbroek. In het gebied komen overwegend lage gronden voor. Deze bestaan hoofdzakelijk uit beekkeerd-, veen-, en moerige gronden. Daarnaast komen middelhoge en hoge gronden voor, die hoofdzakelijk bestaan uit podzol gronden. Het gebied is vrijwel geheel in gebruik als agrarisch gebied.

De regionale bodemopbouw bestaat uit een freatisch pakket met afzettingen van de formatie van Boxtel. Het eerste en tweede watervoerend pakket bestaat uit afzettingen van de formatie van Kreftenheye. Tussen het tweede en derde watervoerend pakket zit een duidelijk aanwezige scheidende laag van het laagpakket van Tegelen. Het derde watervoerend pakket bestaat uit afzettingen van de formatie van Peize-Waalre.

De winning vindt plaats op een diepte tussen circa 20 en 60 m -N.A.P. in het tweede en derde watervoerend pakket. De scheidende lagen tussen de watervoerende pakketten, behorende tot de Formaties van Drente en Tegelen, wiggen uit naar het oosten.

Evaluatie wateraanvoerplan Espelose Broek

Vitens onttrekt sinds 1979 grondwater in Espelose Broek voor de drinkwatervoorziening. In eerste instantie als proef in het kader van de ruilverkaveling Holten/Markelo, om bij te dragen aan de gewenste landbouwkundige ontwatering van het gebied. Uit deze proef bleek dat de drinkwaterwinning zou kunnen bijdragen aan geïntegreerd waterbeheer in het Espelose Broek. Daarvoor was het wel noodzakelijk om met name in de zomer de verlagingen van de grondwaterstand te compenseren door wateraanvoer. De Minister heeft daartoe in 1985 aan de vergunning voor de grondwateronttrekking het voorschrift verbonden dat een wateraanvoerplan Espelose Broek moest worden gerealiseerd. Vanaf 1985 wordt er daarom oppervlaktewater aangevoerd naar het gebied om droogteschade door de drinkwaterwinning zoveel mogelijk te voorkomen. Het wateraanvoerplan is in 1995 geëvalueerd in overleg met het waterschap en vertegenwoordigers van de landbouw. Eén van de conclusies was dat er door de watertoevoer een duurzame situatie voor de landbouw is ontstaan, de winning veroorzaakte geen droogteschade.

In 2020 is echter besloten om een nieuwe evaluatie uit te voeren. Het doel van deze evaluatie was tweeledig:

1. Inzicht krijgen in het huidige wateraanvoersysteem Espelose Broek;
2. Onderzoeken of de effecten van de drinkwaterwinning nog steeds voldoende worden gecompenseerd.

Hiertoe is in opdracht van Vitens door Tauw een rapport opgesteld: Evaluatie wateraanvoerplan Espelosebroek, d.d. 24 maart 2021, projectnummer 1276098. Volgens dit rapport wordt de verlaging van de grondwaterstand in het freatische pakket door de drinkwaterwinning meer dan gecompenseerd door de aanvoer van oppervlaktewater. Zelfs in de afgelopen droge jaren 2018, 2019 en 2020 kon de grondwaterstand goed worden gehandhaafd. Het wateraanvoersysteem functioneert dus goed, waardoor de gevolgen van de drinkwaterwinning voor de omgeving worden beperkt.

Effecten van de verandering van het puttenveld en vermindering debiet per put

Hydrologische effecten

Door adviesbureau Tauw zijn met het grondwatermodel MIPWA, versie 4.0, berekeningen uitgevoerd: Notitie hydrologische berekeningen Espelose Broek, d.d. 21 mei 2021. Met deze berekeningen is het verschil bepaald tussen drinkwaterwinning met het huidige puttenveld en het beoogde nieuw ingerichte puttenveld. Deze berekeningen zijn uitgevoerd voor een stationaire gemiddelde situatie.

Effecten in het freatische pakket

De modelberekeningen geven aan dat de maximale grondwaterstandsverandering in het freatisch pakket beperkt blijft tot een verlaging met 9 cm. Deze verlaging is het gevolg van de plaatsing van de nieuwe onttrekkingsputten, in combinatie met het verlagen van de maximaal te onttrekken hoeveelheid grondwater per individuele put. De maximale grondwaterstandsveranderingen blijven beperkt door de aanwezigheid van de scheidende laag van het laagpakket van Tegelen.

Effecten in het derde watervoerend pakket

De modelberekeningen geven aan dat door de uitbreiding van het puttenveld de stijghoogte in het derde watervoerend pakket plaatselijk met maximaal 40 cm wordt verlaagd. Anderzijds stijgt deze stijghoogte ter plaatse van de reeds bestaande putten met 27 cm door de voorgenomen vermindering van het debiet per put.

Veranderingen in de kwel en infiltratie

De voorgenomen verandering van het puttenveld en de verlaging van de debieten treden er veranderingen op in de kwel en wegzijging in het gebied. Voor de omgeving van Dijkelhoek betekent dit dat de kwel toeneemt in de huidige kwelgebieden en vermindering van de wegzijging in de huidige infiltratiegebieden. Rondom Okkenbroek is er nu al sprake van wegzijging, deze zal enigszins toenemen. De toe- of afname van kwel, maximaal 1 mm per dag, vindt hoofdzakelijk plaats bij de watergangen in het gebied.

Afgeleide effecten

Voor de afgeleide effecten gaat het om de gevolgen van de wijziging van de vergunning op de bij het grondwater betrokken belangen:

1. Landbouw
2. Natuur
3. Verspreiding van bodem- en/of grondwaterverontreinigingen
4. Bouwwerken, kabels en leidingen (zetting)
5. Archeologie
6. Andere grondwateronttrekkers

Landbouw

De berekende veranderingen van de grondwaterstand in het gebied blijven beperkt tot enkele cm, waarbij de grootste verlaging van 9 cm zal optreden ter plaatse van het nieuwe puttenveld. Op basis hiervan wordt door Tauw een extra droogteschade berekend van 1 % voor zowel grasland als mais op de podzolgronden. Er wordt geen schade verwacht aan deze gewassen op de andere in het gebied aanwezige grondsoorten. Naar verwachting zal ook de berekende droogteschade zich in de praktijk niet voordoen, omdat de verlaging van de grondwaterstand zal worden voorkomen door het wateraanvoerplan. Er worden daarom geen gevolgen verwacht voor de landbouw.

Natuur

In het invloedsgebied van de winning, de 5-cm verlagingcontour in het freatische pakket, liggen volgens de Atlas van Overijssel enkele natuurgebieden. Een van deze gebieden is het kwelafhankelijke Dijkermaten. Volgens de berekeningen neemt de kwel hier toe, wat gunstig is voor het daar gelegen hoog- en laagveenbos (natuurbeheertype N.14.02). De toename van de kwel is echter beperkt, er worden daarom geen gevolgen verwacht voor het nabijgelegen natuurbeheertype N 16.02, droog bos met productie. Door de geringe veranderingen van de grondwaterstand en de kwel en/of infiltratie worden er ook geen gevolgen verwacht voor de overige natuur in het gebied.

Verspreiding bodemverontreinigingen

In het invloedsgebied van de winning zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Er is wel een voormalige stortplaats aanwezig, maar het risico hiervan verandert niet door de voorgenomen wijzigingen van de winning. Daarvoor is de afstand tot de winning te groot, oftewel de wijzigingen hebben geen effect op deze stortplaats.

Bebouwing

De onderzoekinstellingen Deltares en TNO hebben de zettingsgevoeligheid van de Nederlandse bodem in kaart gebracht. Deze gevoeligheid is sterk afhankelijk van de samenstelling van de bodem. Zand is bijvoorbeeld relatief weinig samendrukbaar en veen juist heel veel. Klei, zavel en leem nemen een middenpositie in. Daarnaast is de diepteligging van belang, want diepliggende lagen staan al onder druk en hebben daarom al een groot deel van de mogelijke samendrukking ondergaan. Als de kaart wijst op een risico op een serieus risico op zetting, zijn er aanvullende lokale gegevens nodig om de situatie nauwkeurig te bepalen.

Deze kaart is vooral bedoeld om de risico's op zetting door bouwen op of in de ondergrond te beoordelen. De kaart kan echter ook worden gebruikt om een eerste inschatting te kunnen maken van het risico op zetting door een grondwateronttrekking. Tauw heeft hiertoe de kaart gecombineerd met de bebouwing in het gebied volgens de Basis Registratie Grootchalige Topografie (BGT) van het kadaster. Uit deze gecombineerde kaart wordt geconcludeerd dat er geen risico bestaat op zetting van bebouwing door de beperkte verlaging van de grondwaterstand. Wij zijn het eens met deze conclusie, die ook geldt voor kabels en leidingen.

Archeologie

Volgens de archeologische verwachtingenkaart ligt er in het invloedsgebied van de winning een gebied met hoge archeologische waarde. In het gebied liggen tevens diverse archeologische vindplaatsen die op de archeologische monumentenkaart (tot 2014) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn geregistreerd, zogenaamde AMK-terreinen. AMK-terreinen zijn verdeeld in vier statusgroepen: Rijks beschermde status (Monumentenvergunning via de Rijksdienst noodzakelijk), terreinen met de status zeer hoge archeologische waarde, terreinen van hoge archeologische waarde en terreinen van archeologische waarde. De betreffende AMK-terreinen hebben een hoge archeologische waarde, zoals monumentnummer 13602, Erve Stroek aan de N332 te Espelo. Dit terrein is een deel van een esdekcomplex waar sporen van bewoning uit verschillende perioden zijn aangetroffen. Zoals scherven, een kogelpotfragment en vuurstenen artefacten. Er zijn echter geen organische resten aangetroffen, wat voor zover bekend ook geldt voor de andere AMK terreinen.

Archeologisch vondstmateriaal dat organische componenten bevat, zoals botten, leer of bewerkt hout kan in de bodem bewaard zijn gebleven als het niet is bloot gesteld aan lucht. Hiertoe moet de grondwaterstand nooit zijn verlaagd tot beneden deze archeologische resten, door natuurlijke omstandigheden of door bijvoorbeeld een grondwateronttrekking. Zodra organisch materiaal namelijk wordt bloot gesteld aan lucht komen er afbraakprocessen op gang, zoals oxidatie. Deze oxidatie gaat door als de het organische materiaal weer onder water komt te liggen, dus ook een tijdelijke drooglegging is dan funest.

Door de verplaatsing van het puttenveld en het andere winconcept van de drinkwaterwinning zal de grondwaterstand naar verwachting met maximaal 9 cm dalen. Ter plaatse van de terreinen met een hoge archeologische waarde is de verlaging minder dan 5 cm. Door natuurlijke omstandigheden is de grondwaterstand op deze terreinen in het verleden echter al lager geweest dan de nu berekende waarde. Er zijn daarom geen gevolgen te verwachten voor eventueel aanwezige archeologische resten, ook al zou dat organische componenten bevatten.

Andere grondwateronttrekkers

Volgens het Landelijk Grondwater Register wordt er in het invloedsgebied van de drinkwaterwinning grondwater onttrokken ten behoeve van beregening, drinkwater vee en koelwater. De verplaatsing van het puttenveld en het nieuwe winconcept leidt tot een kleine plaatselijke verhoging of verlaging van de freatische grondwaterstand en de stijghoogte van het grondwater. Er zijn daardoor geen gevolgen voor deze andere onttrekkers van grondwater.

C.2.4 Monitoring

Vitens N.V. heeft in de omgeving van deze grondwateronttrekking een grondwatermeetnet ingericht voor het meten van de grondwaterstand en de stijghoogte van het grondwater. Aan de hand van de met dit meetnet verzamelde meetgegevens, kunnen de eventuele gevolgen van de winning voor de omgeving worden nagegaan.

Als gevolg van de wijziging van de vergunning zal het zwaartepunt van de drinkwaterwinning zich verplaatsen in noordwestelijke richting. Om het effect van de aanpassing van de winning goed te kunnen monitoren, stelt Vitens een uitbreiding voor van het peilbuizenmeetnet. Er zullen drie extra peilbuizen worden geplaatst, met zowel een filter in het freatische als in het pompde pakket.

Wij kunnen instemmen met de voorgestelde uitbreiding van het meetnet en zullen het nieuwe meetnet als voorschrift aan de vergunning verbinden. Hiertoe hebben wij een kaart van dit meetnet als bijlage 1 bij deze vergunning gevoegd.

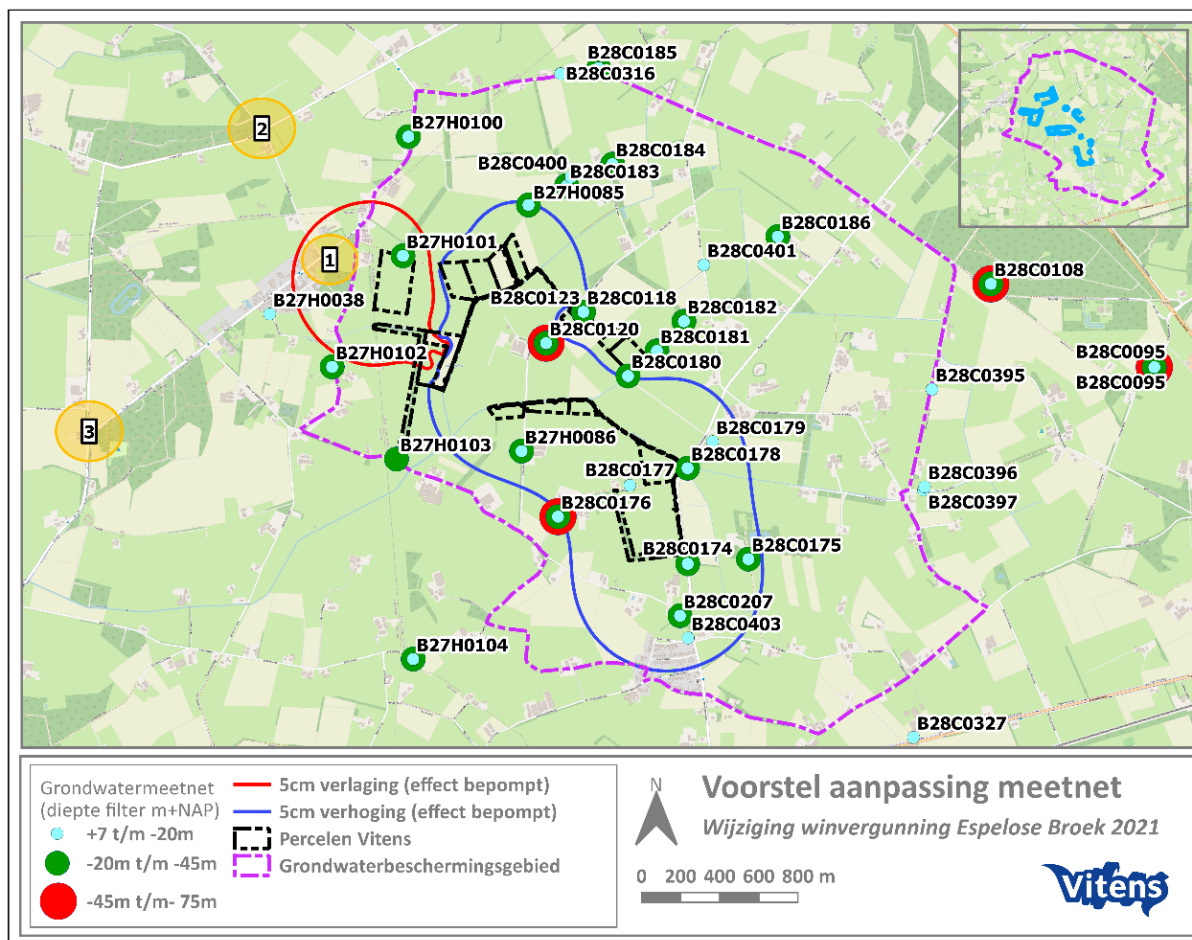
C.2.5 Overwegingen

Bij het beslissen over de aanvraag tot toevoeging van percelen aan de vergunning, in casu de openbare drinkwatervoorziening, dient dit te worden afgewogen tegen de belangen van derden die door deze wijziging beïnvloed kunnen worden. De gevraagde wijziging heeft volgens berekeningen nauwelijks effecten op de omgeving en daar waar dit effect heeft zijn de berekende effecten beperkt. Dit ligt in de lijn der verwachting daar de totale hoeveelheid te onttrekken grondwater niet toeneemt, maar er slechts sprake is van een grotere verdeling van de totale onttrekking binnen het bestaande puttenveld en de spreiding over de nieuw aan te leggen onttrekkingsputten.

D. SLOTCONCLUSIE

Wij zijn van mening dat op basis van de bij de aanvraag behorende rapportage en overwegingen het kadastrale perceel Holten, sectie G, nr. 991 aan de vergunning kan worden toegevoegd. De onttrekking ten behoeve van de drinkwatervoorziening kan op een verantwoorde wijze worden uitgevoerd op basis van de aan deze vergunning verbonden voorschriften.

Bijlage 1. Het nieuwe peilbuizennet

De nieuwe peilbuizen worden geplaatst op de locaties 1, 2 en 3, met filters in het freatische en bepompte pakket.